

Vergaderjaar 2023–2024

36 525

Wijziging van de Wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag (koopkrachtreparatie)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 9 april 2024

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen afdoende zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

ALGEMEEN

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennis genomen van de Wijziging van de Wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag en zijn positief gestemd over dit voorstel. Deze leden vragen om een schematisch overzicht van de koopkrachtontwikkeling in 2024 van de voorbeeldhuishoudens, zoals deze gepresenteerd worden in de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Zij vragen om daarbij per voorbeeldhuishouden inzichtelijk maken wat voor koopkrachtontwikkeling er gepresenteerd is bij Prinsjesdag, hoe hoog de inschattingfout was, wat de koopkrachteffecten waren van de verhoging van het minimumloon met 1,2%, welke koopkrachtverbetering er nog meer in de CEP2024 zat en wat het totaalbeeld is. Zij vragen tevens inzichtelijk te maken wat het totaalbeeld is als de voorgenomen extra verhoging van het minimumloon met 1,2% per 1 juli niet doorgaat. Zij vragen tevens hoe hoog de huurtoeslagverhoging moet zijn om dezelfde koopkrachteffecten te krijgen als wanneer het minimumloon met 1,2% stijgt. Zij vragen welke budgettaire effecten hiermee gepaard gaan en of regering een nota van wijziging op het voorliggende wetsvoorstel zal indienen als de geplande minimumloonverhoging niet doorgaat. Zo nee, op welke manier is de regering in dat geval van plan de fout in de koopkrachtberekeningen te herstellen?

De leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben nog enkele vragen.

Deze leden hebben vragen over de gemaakte fout die ten grondslag ligt aan dit wetsvoorstel. Wat is de reden dat bij deze koopkrachtberekening een fout is gemaakt? Wat doet de regering om herhaling te voorkomen? Zij zijn benieuwd naar een duiding van de relatie van dit wetsvoorstel met de Wet vereenvoudiging huurtoeslag. Kan de regering aangeven wat het cumulatieve effect is van deze wijziging naast de Wet vereenvoudiging huurtoeslag?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de Wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag in het kader van de koopkrachtreparatie. Deze leden hebben over voorliggend wetsvoorstel nog enkele vragen.

De regering heeft gekozen voor koopkrachtreparatie als gevolg van een ontdekte fout bij de berekening via een verlaging van de eigen bijdrage van de huurtoeslag. De regering heeft evenwel niet gekozen voor volledige koopkrachtreparatie – maar voor gedeeltelijke reparatie. Deze leden vragen de regering te motiveren waarom voor gedeeltelijke reparatie gekozen is. Kan de regering nader duiden welke argumenten aan deze keuze ten grondslag liggen? Is dit wetsvoorstel niet een voorbeeld van doorgeslagen tekentafelpolitiek?

Dit wetsvoorstel wijzigt de huurtoeslag gedurende het kalenderjaar. Deze leden zijn kritisch over deze keuze. Zij vragen de regering of zij de mening deelt dat deze keuze voor precedentwerking gaat zorgen. In voorgaande jaren was koopkrachtbesluitvorming lopende het kalenderjaar niet mogelijk, met beroep op uitvoeringsargumenten. Kan de regering nader motiveren waarom in deze situatie toch voor aanpassing van de huurtoeslag is gekozen, ook met oog op precedentwerking naar volgende jaren? Deze leden vragen aanvullend of een dergelijke wijziging gedurende het kalenderjaar er niet toe gaat leiden dat er bij de definitieve vaststelling van de huurtoeslag in grotere mate sprake zal zijn van terugvorderingen.

De fout in de koopkrachtberekening is vooral pijnlijk voor mensen met een laag inkomen. Bij de koopkrachtbesluitvorming wordt immers met extra aandacht gekeken naar mensen met een laag inkomen. De huidige invulling van de huurtoeslag negeert mensen met een laag inkomen die, ondanks hun inkomen, alsnog in een huurwoning in de vrije sector wonen. Voor hen is nu, ondanks hun inkomen, geen huurtoeslag beschikbaar. Deze leden vinden deze situatie onrechtvaardig. Zij vragen de regering hoe huurders in de vrije sector met een minimuminkomen worden geholpen met voorliggend wetsvoorstel. Erkent de regering dat voor hen nu geen enkele sprake is van een koopkrachtreparatie, ondanks dat ook zij een slechtere koopkrachtpositie hebben dan eerder voorgesteld? Zij vragen de regering voorts te becijferen hoeveel mensen dit betreft.

Naast dit wetsvoorstel is tevens een ander wetsvoorstel ingediend bij de Kamer, namelijk het wetsvoorstel vereenvoudiging huurtoeslag. Deze leden vragen in hoeverre is overwogen om dit wetsvoorstel via een nota van wijziging op het reeds ingediende wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen. Waarom is hier niet voor gekozen?

Deze leden vragen de regering hoe zij de samenloop tussen voorliggend wetsvoorstel en het wetsvoorstel vereenvoudiging huurtoeslag beoordeelt. In het voorliggend wetsvoorstel wordt de eigen bijdrage voor de huurtoeslag per maand verhoogd met € 3,05. In het wetsvoorstel vereenvoudiging huurtoeslag wordt de eigen bijdrage voor de huurtoeslag per maand verhoogd met € 4,00. Beide wetsvoorstellen bij elkaar opgeteld leiden tot een verhoging van de eigen bijdrage per maand met € 0,95. Erkent de regering dat een combinatie van beide wetsvoorstellen een nagenoeg nihil effect heeft? Erkent de regering dat het samenvoegen van beide wetsvoorstellen (via een nota van wijziging) een veel logischere keuze was geweest? Is het zonder bezuiniging of met een

kleine plus doorvoeren (dus een verlaging van de eigen bijdrage met ten minste 4 euro) van de vereenvoudiging van de huurtoeslag niet veel betekenisvoller voor de samenleving dan deze op basis van koopkrachtfe-tisjisme gedeeltelijke overhaaste koopkrachtoperatie? Is de regering bereid deze keuze te heroverwegen? Zo niet, waarom niet? De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering tot slot om via dit wetsvoorstel de huurtoeslag toegankelijk te maken voor alle mensen die op basis van hun inkomen, ongeacht de status van de woning die zij huren, recht zouden hebben op huurtoeslag.

Inkomenseffecten, administratieve lasten en regeldruk

De leden van NSC-fractie lezen dat «het positieve inkomenseffect is in nagenoeg alle gevallen € 3,05 per maand». Deze leden vragen zich af wat het effect per huishoudtype is. Kan de regering nader toelichten in welke gevallen het positieve effect niet € 3,05 is? Kan de regering daarbij aangeven om wat voor type huishoudens het dan gaat?

De fungerend voorzitter van de commissie,
P. de Groot

De griffier van de commissie,
Honsbeek